

A háziorvos szerepe az artrózikus beteg kezelésében

**Prof. Dr. Varga Albert, Prof. Dr. Hajnal Ferenc,
Dr. Nagyvári Péter, Dr. Ágoston Gergely
SZTE ÁOK Családorvosi Intézet**

HÁZIORVOS HATÁSKÖRI LISTA (HHI) MOZGÁSSZERVETI BETEGSÉGEK

SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS

- ***Akut/életveszélyt jelentő történések/kórállapotok felismerése, elsődleges ellátása, szakintézetbe történő azonnali beutalása, szükség esetén állapottól függően megfelelő szintű szállításának megszervezése, és orvosi felügyelet biztosítása; elvégzendő sürgősségi beavatkozások***
 - Akut, infekcióra gyanús monarthrit
 - Súlyos neurológiai tünetekkel járó gerincbetegségek (paresis, cauda tünetek)
 - Epiphyseolysis
 - Tetanusz profilaxis

HHI ÖNÁLLÓ BETEGELLÁTÁSI TEVÉKENYSÉG

Alaptevékenységek

- Vállöv instabilitásainak és degeneratív megbetegedéseinek elkülönítése,
- Arthrosisok konzervatív kezelése,
- Gyöki tünetekkel nem járó nyaki-, háti-, ágyéki gerinc fájdalom,
- Lágyrészreumatizmus: bursitis, tendovaginitis, myalgiák,
- Lokális fájdalomcsillapítási eljárások,
- Nyugalomba helyező rögzítések
- Háziorvos által rendelhető gyógyászati segédeszközök használatának betanítása és ellenőrzése.

Szakellátással közös ellátás: Ismert és kivizsgált, beállított terápiával egyensúlyban lévő kórállapotok gondozása

- Primér osteoporosis enyhe formája
- Spondylosis és discopathia gyöki tünetek nélkül,
- **Köszvényes és más kristály-arthropathiák,**
- **Fibromyalgia,**
- Habitualis ficamok,
- Stabil rögzítés melletti állapotok, szövődmények követése,
- Gerinc veleszületett és szerzett deformitásai.

TÁJÉKOZOTTSÁG

- **Diagnosztikus és terápiás beavatkozások:**
 - artroszkópia,
 - ízületi folyadék vétele és vizsgálata,
 - izom-, ízületi- és csontbiopszia,
 - egyéb képalkotó eljárások,
 - speciális laboratóriumi vizsgálatok,
 - ortopédiai/traumatológiai, sebészi beavatkozások, implantátumok, protézisek,
 - minimál invazív (ortopédiai) technikák,
- **Rehabilitációs technikák és eljárások, balneoterápia indikációi és kontraindikációi,**
- **Gyógyászati segédeszköz alkalmazási technikák.**

ARTRÓZIS

(háziiorvosi szemszögből)

- Komplex folyamat és -kórképek köre,
- Befolyásoló faktorai:
 - életkor: 40 év < ,
 - genetikai hajlam,
 - (helyi) gyull-os folyamatok,
 - mechanikai behatások,
 - ízületek integritása.
- Specifikus klinikai tünetek és **labor-spec-ok nincsenek**,
- Klinikai és képalkotó vizsg-ok diszharmóniája,
- Primer (idiop-s) vs. szekunder, ill.
- Helyi vs. generalizált megjelenés diff-a,
- Diagnózis: jellemzők + klinikai összkép, kor, egyéni anamn, fiz-jelek.

Rizikótényezők

- Fejlődési rendellenesség,
- Tartási rendellenesség,
- Trauma,
- Aszeptikus nekrózis,
- Gyulladás,
- Elhízás,
- Túlterhelés,
- Hipermobilitás.

Az artrózis kockázata

Riz-faktorok	csípőarthrosis	térdarthrosis	kézízületi arthrosis
Életkor	++	++	+++
Nem	F = N	F < N	F < N
Öröklődő tényezők	+ / -	+ / -	+++
Ízületi dysplázia	+++	+ / -	-
Obesitas	+	+++	+
Trauma	+	++	
Foglalkozás, sport-aktivitás	++	++	+

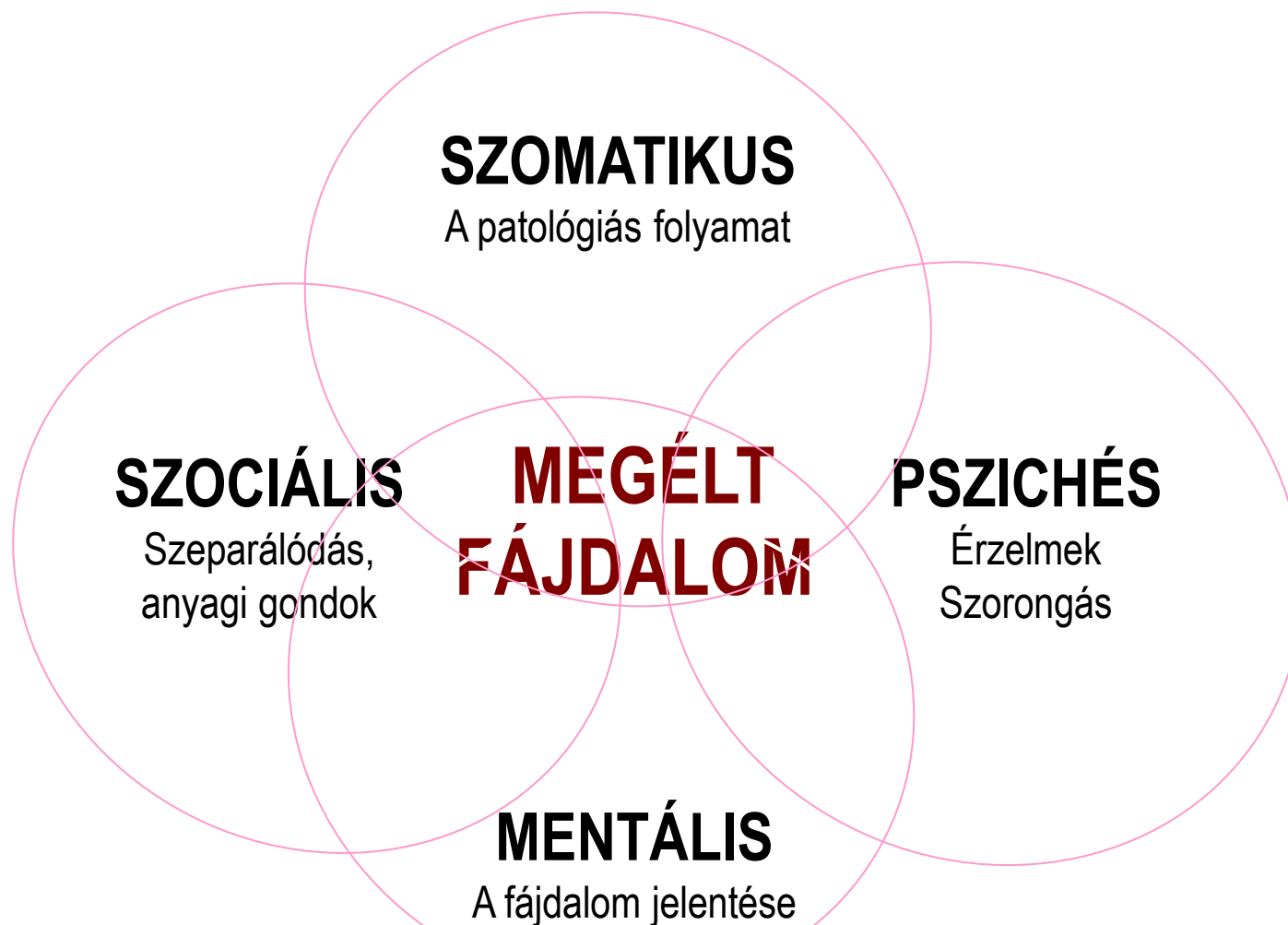

Klinikai kép

- Vezető tünet az ízületi **fájdalom**,
- Pihenés után merevség,
- Tünetek (panasz) mozgásra javulnak,
- Terhelésre ismét fájdalom,
- Éjszakai fájdalom ritka, de
- Gyakori az inflammált ízületi artrózis!
- Fiz-jelek:
 - Nyomásérzékenység, beszűkült mozgás,
 - (csontos) deformitás,
 - ízületi krepitáció,
 - (főleg térdben) duzzanat,
 - kisízületek: nodusok,
- Dg-us kétség = szakellátásba utalás.

A FÁJDALOM ÖSSZETEVŐI

A projekt a Svájci-Magyar Együtműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.
The project is supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution.

www.alapellatasimodell.hu
www.svajcihozzajarulas.hu

Időskori morbiditási sajátosságok

Időskorban gyakoribb:

Herpes zooster,
Autoimmun-ok,
Szívelégtelenség,
Degen. ízületi bet-ek,
Legtöbb daganat.

Gyakori polipathol-k:

Magas vérnyomás,
Angina pect.,
Card. decomp.,
Depressio,
Dementia,
Degen. mozgásszervi bet.,
Vizelési panaszok,
Alsó végtagi vénabet-ek,
Alvászavar,
Gyógyszer-mellékhatások.

Tünetek, kórlefolyás

- (tankönyvektől) eltérő lehet:
- Heveny betegségek kezdete alattomos,
- Fájdalom AMI-ban, hasi katasztr-ban stb. enyhébb, de
- **Mozgásszervek fájdalma fokozott,**
- Láz helyett subfebrilitas,
- Sok betegség első tünete tudatzavar,
- Kórlefolyás elhúzódóbb,
- Spontán rehabilitáció kivételes.

Diagnosztika sajátosságai időskorban

- Alapmódszerei egyeznek a belgyógyászatiakkal,
- Figyelembe veendők viszont:
 - betegségek előfordulása a népességben,
 - azok tipikus/nem-tipikus tünetei,
 - életkori sajátosságok,
 - prehospitális diagnosztika eszközös és/vagy egyéb korlátai,
 - csaknem általános **polimorbiditás, polipathológia.**

A KEZELÉS CÉLJA

A FUNKCIÓ JAVÍTÁSA

A FÁJDALOM CSÖKKENTÉSE

A projekt a Svájci-Magyar Együtműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.
The project is supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution.

www.alapellatasimodell.hu
www.svajcihozzajarulas.hu

A KOMPLEX TERÁPIA ESZKÖZTÁRA

- **Gyógyszeres**
 - Szisztémás
 - Lokális
- **Fizioterápia – GYÓGYTORNA !**
- **Sebészi beavatkozások**
(megelőző és követő teendők),
- **Pszichoterápia,**
- **Ergoterápia.**

A GYÓGYSZERES TERÁPIA ESZKÖZEI

- **Gyógyszeres**
 - **szisztémás:**
 - fájdalomcsillapítók,
 - gyulladáscsökkentők
 - NSAID-ok
 - szteroidok
 - izomrelaxánsok,
 - antiepileptikumok,
 - antidepresszánsok

Gyógyszeres kezelés általános szabályai idősekben

- Általában **érzékenyebbek, 15,4 %-ban mellékhatások (vs. 6,3 %),**
- **Farmakokinetikai eltérések,**
 - Gyomorürülés lassabb,
 - Elhúzódóbb lehet a felszívódás,
 - Albuminszint!,
 - Kisebb víztérben nagyobb konc.,
 - Oxidatív metabol. lassul,
 - Vesefunkció korral csökken,
 - Máj-elim.
 - kevésbé változik,
 - compliance!
 - Nem-beteg ne kapjon,
 - Minél kevesebb,
 - Részletes tanácsadás,
 - Tévesztés, felejtés,
 - Naptár, dobozolás,
 - Szociális helyzet.

A GYÓGYSZERES TERÁPIA TOVÁBBI ESZKÖZEI

Lokálisan

- Lokálanesztetikumok
- steroidok

(szalagokhoz, inakhoz,
enthesisekhez,
idegekhez, izomba
intervertebralis ízületekbe,
epiduralisan)

- percutan

kenőcsök,
bedörzsölők,
TTS.

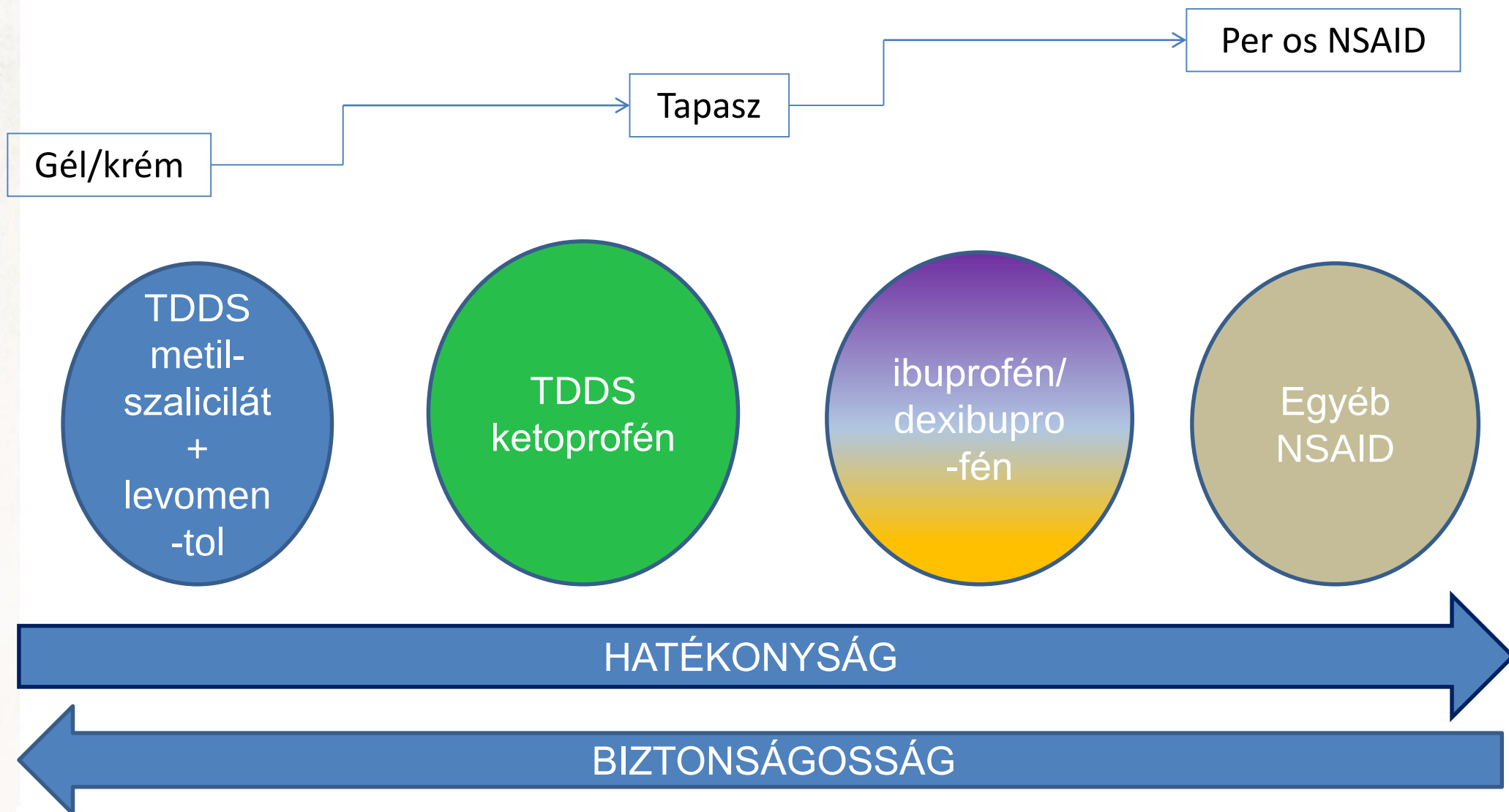
Dexibuprofén és celekoxib tolerabilitásának összehasonlító vizsgálata

Organ Class	DEXIBUPROFÉN	celekoxib
Gastrointestinal	8.11%	9.46%
CNS	2.70%	---
Allergy	---	---
Skin	1.35%	1.35%
Cardiovascular	---	1.35%
Laboratory values	---	---
Other	---	1.35%
Total AEs	12.16%	13.51%

Hawel R. et al.: Comparison of the efficacy and tolerability of Dexibuprofen and Celecoxib in the treatment of OA of the hip. Int J Clin Pharm Ther 2003; 41: 153-164

HATÉKONYSÁG - BIZTONSÁGOSSÁG

A projekt a Svájci-Magyar Együttműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.
The project is supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution.

www.alapellatasimodell.hu
www.svajcihozzajarulas.hu

FIZIOTERÁPIA

- **Mechanoterápia**
- **Termoterápia**
- **Elektroterápia**
- **Hidroterápia**
- **Balneoterápia**

HATÁSAI:

**fájdalomcsillapítás, spazmusoldás, kontraktúraoldás,
hyperaemizálás, izomerősítés**

A GYÓGYTORNÁ CÉLJA

- A gerinc mobilitásának javítása,
- izmok erejének, állóképességének és funkciójának helyreállítása – izomegyensúly korrigálása,
- tartáskorrekció,
- helyes mozgásminták megtanítása,
- általános erőnlét, állóképesség fejlesztése,
- segédeszköz használat betanítása.

MECHANOTERÁPIA

- Nyugalomba helyezés,
- GYÓGYTORNA,
- Masszázs,
- Extenzió – súlyfürdő,
- Manuálterápia,

PSZICHOTERÁPIA

- Empatikus légkör,
- Együttműködés kialakítása,
- Motiválás elérése,
- Relaxáció,
- Feltáró terápia,
- Depresszió, szorongás csökkentése.

